

да спишъ отъ безобразни мисли?... Не съмъ нито страшливъ, нито много деликатенъ темпераментъ — въ сръбската война азъ гледахъ страхотии и останахъ хладнокръвенъ — но тука не можъ да присъствувамъ спокойно на тие мрачни сцени и ужаси... Тая зима ходихъ петъ пѣти на българското прѣдставление, и, прѣдстави си: сѣ подобни нѣща: убийства, самоубийства, кръвопролятия, отчаяния, полудявания, отравяния, даже единъ пѣтъ изнесохъ на сцената носило съ мрътвецъ, и като сжщи мрътвецъ! Незапалиха само таманъ: Драмата *Клависо* бѣше. Кому не пропѣлзяхъ трѣпки при това зрѣлище, нощно врѣме?... Не е нито хубаво, нито хуманно... Такива пиеси азъ ги наричамъ просто спекулиране възъ нервитѣ на публиката... Тя съвсѣмъ не за такова развлѣчение иде въ театра. Па Гете билъ авторътъ на тая драма. Какво отъ това? Азъ казвамъ, че той е написалъ една отвратителна драма, може да е гениална, но е отвратителна на сцената! — Нашиятъ животъ и така е прѣпълненъ съ мизерий, проклетий и скърби... Нека литературата го описва, понеже увѣряватъ, че тя отражавала живота, но нека сцената ни пощади отъ живота имъ възпроизвеждане. Съгласете се, ние бѣгаме отъ улицата, отъ нейната мизерна дѣйствителностъ и търсимъ въ театра успокоение, развлѣчение го кажи, ако щешъ — възвишение на духа въ по-тиха и ясна областъ, а намъ ни испрѣчватъ убийства, отчаяния, носила съ мрътавци и опѣла! И това знайте ли кога бѣше? Прѣзъ инфлуенцата, прѣзъ най-лошото ѳ върлуване! когато прѣдъ прозорцитѣ ни минувахъ на деня по трийсетъ четиристотъ погребални колесници!... Голѣма приятностъ да се наслаждаваме отъ такава гледка, нали? На, и